

Motie Iedereen mee met ons OV: onderzoek naar mogelijkheden U-pas minima

Naam motie

Iedereen mee met ons OV: onderzoek naar mogelijkheden U-pas minima

Vergadering

Provinciale Statenvergadering, 13 december 2023

Deze motie hoort bij

Tweede begrotingswijziging en Strategische College Agenda

Motienummer

94

Opsteller(s)

Amos de Jong (Volt), Michiel Fiscalini (Utrechtnu), Jan Breur (SP)

Verzoekt het college van GS

- I. Een onderzoek uit te voeren naar mogelijkheden, randvoorwaarden, kosten en mogelijke effecten van goedkoop en/of gratis reizen met het OV binnen provincie Utrecht, voor alle mensen met een smalle beurs, ongeacht de leeftijd.
- II. Daarbij te leren van soortgelijke projecten binnen Europa, zoals bijvoorbeeld het gratis openbaar vervoer in Luxemburg, het klimaatticket in Oostenrijk, of het sterk gereduceerd tarief in Duitsland.
- III. Uitkomsten te gebruiken in een gesprek met PS in Q2 2024, om over de mogelijkheden van een U-pas voor minima in het OV te praten, mede in het licht van het (concept) Bereikbaarheidsprogramma 2024-2029.

Aanleiding:

Het coalitieakkoord stelt de ambitie om OV voor iedereen goed toegankelijk te maken. Het college werkt momenteel aan een nieuw bereikbaarheidsprogramma 2024-2029, waarvoor 32 miljoen is opgenomen in de OV-reserve.¹ Daarnaast werkt het college aan een plan van aanpak gericht op vervoersarmoede, waarvoor ook een behoefteeraming zal worden uitgevoerd. De proef met gratis OV is reeds verlengd maar enkel gericht op *ouderen* met een smalle beurs. Gezien de huidige druk op bestaanszekerheid en verwante vervoersarmoede wint een gericht onderzoek naar betaalbaar of gratis OV aan urgentie, zodat de provincie kan vaststellen of en hoe een U-pas in het OV mogelijk kan worden gemaakt voor mensen met een krappe beurs, ongeacht de leeftijd.

Beoogd effect:

- Inzage in de mogelijkheden, randvoorwaarden, kosten en mogelijke effecten van goedkoop en/of gratis reizen met het OV binnen provincie Utrecht;
- Bijdragen aan een goedgeïnformeerd gesprek tussen GS en PS aangaande de mogelijkheden voor de provincie Utrecht om een U-pas voor minima in het OV in te voeren.

Argumenten:

- Mensen die in armoede leven zijn over het algemeen minder mobiel. Ze hebben minder vervoersmogelijkheden, verplaatsen zich langzamer en hebben een kleiner bereik.²

¹ [concept bereikbaarheidsprogramma 2024-2029 \(provincie-utrecht.nl\)](https://www.provincie-utrecht.nl/concept-bereikbaarheidsprogramma-2024-2029)

² Zie bijv. Meert et al, 2003; Lucas et al., 2016; Mobiel 21, 2015

Huishoudens in de laagste inkomensklasse hebben vaker geen motorvoertuig dan huishoudens in een hogere inkomensklasse.³ Bijna 80% van de huishoudens zonder een auto heeft een inkomen beneden het gemiddeld inkomen.⁴ Daarbij komt dat voor iemand die weinig te besteden heeft dezelfde verplaatsing naar verhouding duurder is dan voor iemand die veel te besteden heeft.⁵

- De afgelopen jaren is het leven door o.a. hoge inflatie en energieprijzen duurder geworden, waardoor de bestaanszekerheid van mensen met een kleine beurs onder druk staat, en deze groep mogelijk gedwongen is te bezuinigen op minder noodzakelijke verplaatsingen: dit verhoogt echter het risico op sociale uitsluiting.⁶
- Vervoersarmoede⁷ is voor veel mensen met een kleine beurs een ingrijpend probleem, en uit onderzoek blijkt dat hier meerdere oorzaken maar ook verschillende maatregelen voor aan te wijzen zijn. Economische uitsluiting is een van de oorzaken, en gratis of goedkoop openbaar vervoer een van de mogelijke maatregelen.

³ De armste 20% huishoudens hebben gemiddeld 0,5 auto; de laagste inkomensgroep bezit gemiddeld < 0,4 auto per huishouden.

⁴

[KiM+achtergrondrapport+Verklaringen+voor+de+verschillen+in+autobezit+bij+Nederlandse+huishoudens_def.pdf](#)

⁵ [Discussion paper risico op vervoersarmoede.pdf](#)

⁶ Martens et al., 2011

⁷ Bij vervoersarmoede gaat het om de vraag hoe mensen op de door hun gewenste plekken kunnen komen om een fatsoenlijk en zinvol leven te kunnen leiden. Het probleem is complex, doet zich voor op allerlei niveaus en raakt zowel het fysieke als het sociale domein. Ongeveer 9 tot 10% van de bevolking zou last hebben van vervoersarmoede. Zie [CROW Nieuws - CROW](#)